

موسم ماتم

محمد مظفری

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه : مظفری، محمد، ۱۳۵۳ -

عنوان و نام پدیدآور : موسم ماتم / محمد مظفری.

مشخصات نشر : بوشهر: دریانورد، ۱۳۹۷.

مشخصات ظاهری : ۲۵۰ ص: مصور؛ ۱۴/۵×۲۱ س.م.

شابک : ۵-۵۳-۸۰۷۰-۶۰۰-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی : فیا

موضوع : حسین بن علی (ع)، امام سوم، ۴ - ۶۱ق - سوگواری‌ها

موضوع : Hosayn ibn Ali, Imam III, ۶۲۵ - ۶۸۰ - Laments

موضوع : حسین بن علی (ع)، امام سوم، ۴ - ۶۱ق - شعر

موضوع : Hosayn ibn Ali, Imam III, ۶۲۵ - ۶۸۰ - Poetry

موضوع : سوگواری‌های اسلامی - ایران - گناوه

موضوع : Islamic mourning customs - Iran - Genaveh

موضوع : نوحه‌سرایی - ایران - گناوه

موضوع : Dirges - Iran - Genaveh

ده بندی کنگره : ۱۳۹۷ م ۵۶۴/۳۱ BP۲۶۰

ده بندی دیویی : ۲۹۷/۷۴

موسم ماتم

محمد مظفری

طرح جلد: سبجان ضرغامیان پور / صفحه‌آرایی: مسعودی پور

انتشارات: دریانورد

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

چاپ اول ۱۳۹۷

شابک: ۵-۵۳-۸۰۷۰-۶۰۰-۹۷۸

نشانی: بندر گناوه، میدان امام خمینی،

مجتمع تجاری جمالزاده- واحد ۳۰۲

نمایندگی شیراز: خیابان هفت، تقاطع هدایت، پلاک ۹۹

طبقه اول

تلفن: ۰۹۱۳۶۸۷۲۷۰۰

قیمت: ۴۰۰۰ تومان

فهرست

۱۳	پیشگفتار
۱۵	مقدمه
۱۹	ماهیت و پیشینه‌ی سوگواری مذهبی در ایران
۲۵	تاریخ سوگواری‌های مذهبی در ایران
۲۹	قدمت و سابقه‌ی سوگواری در استان بوشهر
۳۷	آیین‌های شاخص سوگواری مذهبی در شهرستان گناوه
۷۳	تاریخچه‌ی سوگواری مذهبی در بندر گناوه
۷۷	محلّه عبدالمأم
۹۲	محلّه امام زاده
۱۰۱	محلّه سرخور
۱۱۸	محلّه بابا علی شاه
۱۲۳	محلّه نرروز آباد
۱۳۲	محلّه سادات
۱۳۷	علماء و حرمین برجسته بندر گناوه

فهرست

۱۷۳	نوحه خوانان، ذاکرین، بامنبری خوانان و مقتل خوانان قدیمی بندر گناوه
۲۱۹	مداحان و نوحه خوانان کنونی گناوه
۲۳۳	برگزاری آیین های عزاداری در روستاهای گناوه
۲۵۵	تاریخچه و چگونگی برگزاری آیین های عزاداری در بندر ریگ
۲۸۹	علماء، وعاظ، روحانیون و روضه خوانان بندر ریگ
۳۰۵	نوحه خوانان، ذاکرین و مداحان بندر ریگ
۳۲۹	مداحان و نوحه خوانان، ریاض خوانان کنونی بندر ریگ
۳۴۱	نوحه سرایان و شاعران مذهبی سرای گناوه و بندر ریگ
۳۴۹	منابع

www.ketab.ir

پیشگفتار

نوشتن روضه‌ای که کمتر به آن پرداخته شده و پژوهش در زمینه‌ای که هیچ تاریخچه‌ی مکتوبی ندارد و منبعی در مورد آن وجود ندارد، به همان اندازه که شیرین و لذت‌بخش است، سخت و طاقت فرسات. بزرگترین مشکل پیش رو در زمینه‌ی گردآوری مطالب و نگارش و تدوین این نوشتار، متأسفانه نبود منابع مکتوب و قابل استناد است. با این وجود، زاده شدن و پرورش یافتن در یک خانواده‌ی مذهبی که پاینده به برپایی و برگزاری مراسم مذهبی و آیینی در آن قدمتی حدود دویست ساله دارد، لطفی بود از جانب خداوند که سعادت بهره‌مندی از آن را داشتم و حشور این فضاهای معنوی و هم‌نشینی با بزرگان آشنا با این موضوعات، مزیتی به من که رای نگارش و تألیف این اثر از آن سود بردم و پشتوانه‌ی عظیمی برایم محسوب می‌شد.

بهترین روش برای پژوهش در زمینه‌ی تاریخ شفاهی، آیینی و آیینی یک قوم، شهر، منطقه و یا یک محل، پژوهش میدانی و مصاحبه با مطلعین و صاحبان نظر است. به همین منظور از سال ۱۳۸۴ گردآوری مطالب این نوشتار آغاز شد و حاصل این پژوهش‌ها در قالب کتاب مرجع در حوزه‌ی معرفی مراسم مذهبی است که در اختیار علاقمندان قرار می‌گیرد.

برای جمع‌آوری و تدوین این مطالب، ساعت‌ها در حضور علما، روحانیون، افراد مسن، افراد آشنا به تاریخ مذهبی و آیینی منطقه، بنیان، نوحه‌خوانان،

هنرمندان و مطلعین محلی نشستیم و با آنها به گفت‌وگو و تبادل نظر پرداختیم؛ ده‌ها نفر از فرهیختگان، روحانیون، بانیان، مداحان و روضه‌خوانان مجالس مذهبی در این مسیر، دانسته‌های خود را در اختیار نگارنده گذاشتند تا این کار به سرانجام برسد که حاصل آن هم‌اکنون پیش روی خوانندگان عزیز است. برای این کار روزها و هفته‌ها راه میان بوشهر و گناوه، بندرریگ و روستاهای منطقه‌ی حیات‌داوود را پیمودم و در محلات کوچک و بزرگ شهر گناوه، بندرریگ و روستاهای اطراف حضور پیدا کردم و به مصاحبه و گفتگو با مطلعین و صاحب نظران این عرصه پرداختیم. البته در راه تألیف این اثر، علاوه بر اطلاعاتی که از این بزرگان کسب کردم و مطالعات قبلی خودم که از سنین نوجوانی آغاز شد بود، راهنمایی پدرم حاج‌الله کرم‌مظفری که یکی از پیرغلامان خاندان اهل بیت (ع) عصمت و طهارت می‌باشد و دانسته‌های مادر، کمک شایانی برای رسیدن به مقاصد فرهنگی این اثر کرد.

در این چند سال هم‌نشینی با م‌دماز پاک، بی مدعا، معنوی و عاشق اهل بیت (ع) عصمت و طهارت که تمام زندگی خویش را وقف اشاعه‌ی فرهنگ دینی نموده‌اند و بهره‌گیری از حضور علما و روحانیانی که سال‌هایی از عمر خود را وقف تبلیغ دین و مذهب نموده‌اند صفحه‌ای جدید در زندگی مذهبی‌ام گشود تا در راه رسیدن به مقاصد عالی فرهنگی، روشنتر راه باشم. به هر روی مطالبی که پیش روی شماست حاصل تلاشی ۱۰ ساله است که شب‌ها و روزهای زیادی برای تألیف آن صرف شده است و در این راه از کمک و همراهی دوستان و استادان زیادی بهره گرفته‌ام. توفیق و سربلندی تک تک این عزیزان را از خدوند منان خواستارم.

محمد مظفری

تابستان ۹۷